

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm
Stockholm

Vår referens/dnr: SN 144/2023

Er referens/dnr: FI 2023/02386

Stockholm, 2023-12-27

Remiss av betänkandet SOU 2023:49 Skyddet för EU:s finansiella intressen

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att avge yttrande över angivna promemoria och ansluter sig till vad Näringslivets Skattedelegation anfört i bifogat yttrande.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Johan Fall

Katarina Bartels

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Er referens/dnr: Fi2023/02386

Stockholm, 2023-12-27

Remissyttrande

Remiss av betänkandet SOU 2023:49 Skyddet för EU:s finansiella intressen

Näringslivets Skattedelegation (NSD) lämnar följande synpunkter på promemorian (PM).

NSD kan konstatera att det finns betydande brister i det remitterade förslaget. Dels är gjorda analyser och bedömningar inte tillräckligt utvecklade, dels saknas analyser av vissa frågeställningar helt, varför förslaget inte bör läggas till grund för lagstiftning. Vidare innebär föreslaget en kraftig överimplementering av SEFI-direktivet. NSD avstyrker därför samtliga förslag som går utöver vad som krävs för att införliva SEFI-direktivet enligt dess ordalydelse.

Förslaget i korthet

I betänkande föreslås åtgärder med anledning av kommissionens formella underrättelse om Sveriges genomförande av det s.k. SEFI-direktivet, (direktiv EU 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser om bedrägerier som riktar sig mot unionens finansiella intressen). Av den formella underrättelsen framgår att kommissionen anser att Sverige underlåtit att korrekt införliva vissa delar av direktivet, (art 3.2 d i samt 3.2 d ii).

I syfte att fullgöra förpliktelseerna i SEFI-direktivet föreslås att muntliga uppgifter ska omfattas av straffansvar i skattebrottslagen. Vidare föreslås att det görs ett förtydligande i skattebrottslagen att en i sig korrekt uppgift som lämnas i samband med mervärdsskattebedrägerier i vissa fall ska vara att bedöma som en oriktig uppgift.

SEFI-direktivet innehåller inte några bestämmelser rörande skattetillägg. Utredningen gör trots det bedömningen att oriktiga uppgifter som lämnas muntligen även ska kunna ligga till grund för skattetillägg enligt skatteförfarandelagen. Vidare föreslås en ny regel i skatteförfarandelagen som tydliggör att en uppgift avseende mervärdesskatt ska anses oriktig om den som lämnat uppgifter kände till eller borde känt till att uppgiften avsåg en

Huvudmän i NSD är:

**Stockholms Handelskammare * Föreningen Svenskt Näringsliv
Svenska Bankföreningen * Svensk Försäkring * Fastighetsägarna Sverige**

Kansli: Postadress 114 82 Stockholm, Besöksadress Storgatan 19
Telefon 08/553 430 00, Telefax 08/553 430 99

NSD

N Ä R I N G S L I V E T S

S K A T T E -

D E L E G A T I O N

transaktion som ingick som ett led i ett undandragande av mervärdesskatt även om uppgiften i sig framstår som korrekt.

Synpunkter på förslagen

NSD ställer sig naturligtvis bakom att Sverige ska uppfylla sina internationella åtagande. Det kan dock konstateras att de föreslagna åtgärderna innebär en kraftig överimplementering. SEFI-direktivet är inriktat på de allvarligaste formerna av mervärdesskattebedrägerier som har anknytning till två eller flera medlemsstater i unionen och som inbegriper en total skada om minst 10 miljoner euro.

Det remitterade förslaget innehåller däremot inga begränsningar i tillämpningsområdet utan träffar samtliga skatter och avgifter som omfattas av skattebrottslagen respektive skatteförfarandelagen. Därtill är det fråga om utökningar av det straffbara området, såväl vad gäller kriminalisering av muntliga uppgifter som tillämpningsområdet för skattetillägg. Detta ställer särskilda krav på att grundläggande rättssäkerhetsaspekter noggrant analyseras och tillgodoses.

Vad som anförts ovan ställer särskilda krav på beredningen av förslagen och självklart borde expertgruppen i en sådan utredning omfatta även personer som har kunskap och erfarenhet av att företräda enskilda i den typ av frågor som omfattas av utredningens mandat. Det faktum att sådan expertis saknats i utredningen är en allvarlig brist. Ändringar av de slag som nu föreslås bör enligt NSD föregås av utredning med experter som säkerställer att frågorna blir allsidigt belysta. Det skulle borga för ett bättre förankrat och berett lagförslag.

Redan av utredningsdirektivet framgår att det är regeringens uppfattning att Sverige har genomfört SEFI-direktivet korrekt.¹ Utifrån detta faktum är det anmärkningsvärt att utredningen inte bara föreslår ett förtydligande av skattebrottslagens reglering för att bättre motsvara direktivets lydelse utan även föreslår en omfattande utvidgning av såväl skattebrottslagens tillämpningsområde som tillämpningsområdet för skattetillägg.

Skälen för att generellt utvidga skattebrottslagens tillämpningsområde synes vara för att minska osäkerhet och att en enhetlig reglering skulle bli tydligare och lättare att förstå. Bakgrunden till utredningen är ovan nämnda formella underrättelsen från kommissionen. Det finns ingen beskrivning/analys i övrigt som visar på ett behov av att ändra tillämpningsområdet av skattebrottslagen. Att utan en noggrann konsekvensanalys ändå utöka det straffbara området bör enligt NSD inte ske. I ett straffrättsligt förfarande blir rättssäkerhetsaspekterna centrala och enligt NSD saknas den djupa och breda analys som måste föregå ett sådant lagförslag. Bland annat saknas en analys och en konsekvensbeskrivning av det faktum att den föreslagna regleringen riskerar innebära att uppgifter som lämnats innan ett straffrättsligt förfarande inletts kan komma att ligga till grund för ett framtida sådant förfarande men utan gällande rättssäkerhetsgarantier som gäller för ett straffrättsligt förfarande.

Som skäl för ett utökat tillämpningsområde även för skattetillägg anføres att skattebrottslagen i dag bygger på att uttrycket oriktig uppgift har samma innebörd där som i skattelagstiftningen och att detta är väsentligt för att regleringen om blankettstraffbud ska

¹ Kommittédirektiv 2022:54

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

fungera. Vidare anges att en reglering där oriktig uppgift i skattebrottslagen ges en delvis annan innebörd än i skatteförfarandelagen från systematiska utgångspunkter skulle inge betänkligheter och medföra behov av en större översyn av regleringen som helhet vilket bedöms ligga utanför vad som är möjlighet inom ramen för den nu aktuella utredningen.

Skattetillägsförfarandet innebär ett strikt ansvar för oriktiga uppgifter men med möjlighet till befrielse i särskilda fall. Förfarandet har länge kritiserats ur ett rättssäkerhetsperspektiv, bland annat på grund av att befrielsegrunderna tillämpas mycket strikt.² Att utvidga tillämpningsområdet för skattetillägg utan en ordentlig beredning huruvida det är möjligt med olika regleringar i skattebrottslagen och skatteförfarandelagen är enligt NSD olämpligt. Även i denna del kan NSD konstatera att det brister i beredningsprocessen. En grundläggande skillnad mellan skattetillägg och skattebrott är det faktum att skattetillägsförfarandet innebär ett strikt ansvar och påförs även på ej brottsliga förfaranden, medan ett förfarande enligt skattebrottslagen krävs uppsåt eller oaktsamhet. Denna skillnad måste enligt NSD tillmätas betydelse. Genom den högre tröskeln med subjektiva rekvisit i skattebrottslagen ges automatiskt ett större rättssäkerhetsskydd.

Bedömningen huruvida skattetillägg ska utgå eller ej är många gånger en svår juridisk fråga och NSD erfar att det redan idag upplevs som att många handläggare på Skatteverket saknar tillräcklig kompetens på området. Såvitt NSD erfarit är det inte heller ovanligt att Skatteverket i såväl beslut som efterföljande processer åberopar muntliga uppgifter från skattskyldiga. Ska muntliga uppgifter därtill kunna utgöra grund för skattetillägg finns risk för ytterligare komplicerade bedömningar och i längden kan det leda till att enskilda avstår från muntlig kommunikation med Skatteverket.

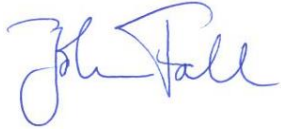
Det är endast uppgifter som lämnats till ledning för egen beskattning eller i mål om egen beskattning som kan medföra skattetillägg. Betänkandet saknar en analys om i vilka fall muntliga uppgifter lämnas till ledning för beskattningen. Riktigheten i konsekvensanalysens bedömning att de föreslagna förändringarna endast kommer ha liten eller marginell betydelse för den praktiska tillämpningen går därför ej att fastställa eller i tillräcklig grad bedöma. Andra frågeställningar som inte behandlas i betänkandet är hur man ska säkerställa att muntliga uppgifter återges korrekt och utan missförstånd. Om en ordning där muntliga uppgifter kan leda till skattetillägg (och åtal för skattebrott) införs måste man i den fortsatta beredningen göra en översyn av de regler som rör Skatteverkets handläggning och utredningsskyldighet. En rimlig slutsats är att samtliga tjänsteanteckningar som görs hos Skatteverket vid muntlig kommunikation med enskilda ska skickas ut för att ge möjlighet att korrigera eventuella felaktigheter. En annan viktig fråga som inte är belyst är vem som är behörig person att lämna muntliga uppgifter. Om Skatteverket har kontakt med en redovisningskonsult/redovisningsassistent och denne ger muntliga uppgifter, kan då sanktioner aktualiseras?

Sammanfattningsvis kan NSD konstatera att det finns betydande brister i det remitterade förslaget. Dels är gjorda analyser och bedömningar inte tillräckligt utvecklade, dels saknas analyser av vissa frågeställningar helt, varför förslaget inte bör läggas till grund för lagstiftning. NSD avstyrker därför samtliga förslag som går utöver vad som krävs för att införliva SEFI-direktivet enligt dess ordalydelse.

² Svenskt Näringslivs rapport från 2018 [Skattetillägg i mål om internprissättning – gällande rätt och empiri](#) samt Rättvis Skatteprocess rapport från 2022 [Ett mer rättssäkert skattetillägg](#).

NSD
NÄRINGSLIVETS
SKATTE-
DELEGATION

NÄRINGSLIVETS SKATTEDELEGATION

Johan Fall

Katarina Bartels